

НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ

Актуальність матеріалу, викладеного у статті, обумовлена необхідністю впровадження у навчальний процес принципу “навчання через дослідження” як основи фундаментальної освіти майбутнього вчителя математики та фізики. Показано можливість проектування навчально-дослідницької діяльності студентів педагогічного ВНЗ та запропоновано авторський підхід до реалізації впровадження її у навчальний процес при вивченні математичних дисциплін на молодших курсах.

Ключові слова: навчально-дослідницька діяльність студентів, проектування, математичні твори, індивідуальна навчально-дослідницька робота, проекти.

Постановка проблеми. Важливість забезпечення принципу “навчання через дослідження”, як основи фундаментальної освіти для майбутнього учителя математики (фізики), відображено у Галузевих стандартах вищої освіти. Необхідність планомірного розвитку та наступності всіх форм і напрямів наукової творчості студентів з різним рівнем підготовки, всебічного розвитку навичок самостійної роботи і виховання їх як творчих фахівців, необхідність розширення різних видів НДД, закріплення і розвитку форм колективної наукової діяльності, впровадження творчих начал у всі ланки навчального процесу підкреслює В. А. Сластьонін.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми науково-дослідної роботи та навчально-дослідницької діяльності (НДД) стали предметом уваги багатьох дослідників. Так, різні аспекти психолого-педагогічної суті НДД розкрито у працях С. Архангельського, В. Андрєєва, А. Леонтьєва, Ф.Б.Ломова, М. І. Махмутова, С. А. Ракова, В. А. Сухомлинського, М. Хорунжого, В. І. Шахова та ін. Вчені В. Базурін, М. Байдан, З. Васильєва, Н. Волков, А. Зав'ялов, М. Князям, А. Куржуєв, Т. Куряченко, В. Литвиненко, Д. Пойа, І. П'ятницька-Позднякова, М. Федорова досліджували НДД учнів та студентів, її специфіку, особливості, освітні можливості.

Мета статті – показати важливість проектування навчально-дослідницької діяльності студентів педагогічних ВНЗ та запропонувати авторський підхід до реалізації впровадження її у навчальний процес при вивченні фізико-математичних дисциплін на молодших курсах.

Виклад основного матеріалу. При дослідницькому навчанні ставляться відкриті завдання – проблеми, які в процесі свого вирішення передбачають етапи концептуалізації і висунення гіпотез, прогнозування і планування, дослідження і конструювання, моделювання і технологізації, оцінювання результатів і наслідків. На відміну від пошуку єдиного рішення, характерного для традиційного навчання, відкриті завдання передбачають спектр рішень, які описують проблемну ситуацію з різних позицій. У таблиці 1 наводимо низку завдань – проблем управлінського характеру (для викладачів і адміністрації інституту (факультету), ВНЗ), вирішення яких потрібне для впровадження дослідницького навчання у ВНЗ.

Проектування НДД студентів має відобразитися у робочих програмах навчальних дисциплін, робочих зошитах студента, навчальних посібниках, навчально-методичних рекомендаціях тощо, тобто у навчально-методичних комплексах дисциплін (НМК). У Робочій програмі і Робочих зошитах студента обов'язково є розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю, який включає дослідницьку діяльність студента у навчальний процес. Викладач проектує завдання дослідницького характеру на навчальний семестр не лише на лекціях, практичних чи лабораторних заняттях, але й у домашніх контрольних роботах, творчих роботах, які складають 26% оцінки студента за семестр (за стобальною системою оцінювання).

Проектування викладачем НДДС по курсах у педагогічному ВНЗ

1–2 курси ОКР “бакалавр”	2–3 курси ОКР “бакалавр”	4 курс ОКР “бакалавр”, 1–2 курси ОКР “спеціаліст”, “магістр”
<ul style="list-style-type: none"> – вхідна діагностика; – розвиток інтересу до математики (фізики); – визначення мотивації до НДДС; – створення викладачами і адміністрацією ВНЗ проекту НДД; – планування основних етапів НДД і НДР; – включення у НДД дослідницьких задач, індивідуальних робіт, лабораторних робіт з математичних дисциплін 	<ul style="list-style-type: none"> – підвищення мотивації студентів до НДД і НДР; – формування ключових компетенцій; – формування готовності студентів до дослідницької діяльності; – моніторинг динаміки змін у формуванні НДДС; – участь студентів у проблемних групах, наукових гуртках 	<ul style="list-style-type: none"> – аналіз розвитку базових компетенцій і креативних навичок; – дослідження здатності студентів до самостійної НДД і НДР; – оцінка якості наукових робіт студентів, участь у конкурсах, олімпіадах; – оцінка ефективності втілення моделі НДД; – виявлення ризиків, визначення психолого-педагогічних умов ефективного втілення моделі

Проектування НДДС передбачає включення її у всі компоненти педагогічного процесу.

У змістовий компонент ми включаємо:

- 1) задачі дослідницького характеру (1–4 курси ОКР “бакалавр”, ОКР “спеціаліст”, “магістр”);
- 2) лабораторні роботи з математичних дисциплін (1–2 курси) (лабораторні заняття з фізики є обов’язковими для напрямів підготовки “фізика” та “математика”);
- 3) участь студентів у малих групах при створенні проектів прикладного змісту з математичних дисциплін та фізики (4 курс).

Самостійна дослідницька діяльність студентів передбачає:

- 1) індивідуальні навчальні домашні завдання (ІНДЗ) (1–3 курси);
- 2) участь студентів у роботі проблемних груп, написання курсових та дипломних робіт (3–4 курси ОКР ОКР “бакалавр”, ОКР “спеціаліст”, “магістр”);
- 3) участь студентів у науково-дослідних проектах викладачів кафедри (3–4 курси ОКР “бакалавр”, ОКР “спеціаліст”, “магістр”) (науково-дослідна робота кафедри, університету тощо).

Операційно-діяльнісний компонент:

- 1) проведення заліків, захисту індивідуальних домашніх робіт в ігровій формі (1–2 курси).

Діагностично-результативний компонент передбачає:

- 1) спільні наукові праці викладачів, аспірантів і студентів, які беруть участь у проекті;
- 2) участь у різних наукових конференціях, конкурсах;
- 3) створення сайтів кафедри спільно з викладачами або власних сайтів.

Проаналізуємо методичну складову названих вище елементів НДДС, яка використовувалася нами у процесі дослідження.

У роботі студента на практичних і лабораторних заняттях, підготовці домашніх завдань основним елементом є навчально-дослідницьке завдання, тобто проблемне питання, націлене на вивчення конкретних явищ (фактів), на актуалізацію знань про них, на

вироблення й систематизацію нової інформації [1]. Характер навчально-дослідницьких завдань може мати такі рівні:

- *алгоритмічний (репродуктивний)*, що орієнтований на мінімальний ступінь прояву пізнавальної самостійності, обмежений обсяг охоплення матеріалу, націлений на дослідження змістових категорій з подальшим поясненням та використанням фонду накопичених знань;
- *проблемно-пошуковий (евристичний)*, що передбачає більш високий рівень підготовленості студентів до навчально-дослідницької діяльності і відрізняється впливом на актуалізацію матеріалу декількох дисциплін певного циклу;
- *креативний*, що характеризується найвищою мірою вияву пізнавальної самостійності студентів, охопленням дисциплін різних циклів, підвищеним рівнем складності, використанням елементів творчості тощо [3].

Поширення навчально-дослідницьких завдань на аудиторні (позааудиторні) форми навчання дозволяє забезпечити багаторівневе функціонування навчально-дослідницької діяльності, в необхідній та достатній мірі використовувати потенціал дисциплін теоретичного й прикладного характеру, синтезувати гностичний й праксеологічний аспекти професійно значущих знань.

Таким чином, навчально-дослідницька діяльність студентів 1-2 курсів напрямів підготовки “математика”, “фізика” педагогічних ВНЗ базується на розв’язуванні нестандартних задач (написанні наукових творів, виконанні практичних та лабораторних робіт дослідницького характеру, навчально-дослідницьких проектів) тощо.

У науково-методичній літературі виділяють завдання, які забезпечують формування провідних прийомів навчально-дослідницької діяльності студентів: постановка проблеми, висунення гіпотези, доведення гіпотези, а також проведена їх оцінка (по мірі важливості) при формуванні кожного з провідних прийомів [2]. Завдання цих типів варто включати у процес навчання в першу чергу, оскільки їх використання забезпечує високий рівень сформованості окремих прийомів пошуково-дослідницької діяльності студентів. Ефективність цих завдань полягає в тому, що вони можуть використовуватися на кожному етапі процесу формування прийомів; не потрібні ніякі додаткові умови, які необхідно враховувати студентам, щоб вирішити такі завдання.

До таких завдань відносять:

1. *Задачі, які розв’язують у загальному вигляді (у задачах замість чисел записують параметри). Завдання, записані в загальному вигляді (замість чисел в завданні задані параметри). Завдання на нескінченні процеси (на нескінченне збільшення дій).*
2. *Завдання на пошук помилок, на пояснення парадоксальних ситуацій, софізми. “Провокуючі” задачі.*
3. *Завдання на пошук об’єктів, що відповідають певним умовам. У таких завданнях вимагається навести приклад, контрприклад.*
4. *Завдання з параметрами.*
5. *Задачі на розгляд різних випадків, поєднань. У таких задачах вимагається скласти таблиці, провести класифікацію, з багатьох тверджень вибрати істинне.*
6. *Експериментальні завдання.*
7. *Завдання на порівняння способів розв’язання, вибір оптимального. У них вимагається виконати розв’язання кількома способами.*
8. *Задачі прикладного характеру. Задачі на встановлення міжпредметних зв’язків (в першу чергу між дисциплінами математичного циклу). Задачі на встановлення внутрішньо-предметних зв’язків.*

Досить розповсюдженим засобом формування навчально-дослідницьких вмінь студентів педагогічних ВНЗ є індивідуальна робота. Вона спрямована на поглиблене вивчення навчальної дисципліни, участь студента у виконанні досліджень, творчих завдань та допомагає виявити на початкових етапах навчання в університеті здібних до наукової

діяльності особистостей. Одним із видів такої роботи є індивідуально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) студента, що є завершеним теоретичним чи практичним дослідженням у межах навчальної дисципліни. Воно виконується на основі знань, умінь і навичок, одержаних у процесі лекційних, практичних і лабораторних занять, а також вимагає від студента активно включитися в навчально-дослідницьку діяльність, що є невід'ємним елементом навчального процесу, обов'язкового для всіх студентів.

Виконання ІНДЗ на молодших курсах дає можливість формувати дослідницьку компетенцію в частині відповідей на запитання: “як спланувати роботу над дослідженням?”, “як шукати літературу та інші матеріали, пов'язані з дослідженням?”, “як працювати з підбраною літературою?”, “як вибрати дослідницьку стратегію?”, “як зрозуміти, які дані потрібно знайти?”, “як збирати необхідні дані?”. Студент можливо вперше спробує розбити майбутню роботу на етапи, скласти графік роботи, працювати з пошуковими системами і каталогами, Інтернетом, замовляти матеріали в бібліотеці, скачувати їх з Інтернету, вчиться переглядати літературу, швидко чи повільно читати, конспектувати, реферувати, складати список джерел, формулювати фрази, які виражають суть проблеми, працювати з комп'ютерними програмами тощо.

Нами розроблена і впроваджена система навчально-дослідницької роботи студентів молодших курсів, мета якої – організація продуктивної співпраці викладача і студента, зорієнтованої на те, що останній – будівничий своїх знань, умінь і навичок, що його праця – реальне творення, результатом якого є нові дидактичні матеріали, нове розуміння предмету вивчення, а, отже, професійне становлення. Система *передбачає* не просто вивчення того чи іншого матеріалу чи розв'язування певних задач, а націлена на набуття навичок таких видів діяльності (максимально наближених до наукової за своєю оснасткою): формування банку задач; систематизація інформації навколо певного факту; конструювання нових математичних об'єктів і побудова фрагментів теорії.

Система *визначає*: основні принципи подачі навчального матеріалу як під час аудиторних занять, так і у навчально-методичних посібниках; форми засвоєння теоретичного і задачного матеріалу; форми контролю і самоконтролю.

Система передбачає також поєднання традиційних форм навчання з новими освітніми технологіями, спрямованими на розвиток особистості студента (створення ситуації успіху, метод проектів, індивідуальне і диференційоване навчання, модульне навчання). Оскільки конструювання математичних (фізичних) об'єктів, як, наприклад, написання математичних (фізичних) творів – невід'ємна складова процесу творення нового математичного знання (процесу пізнання реалій математичного світу), то логічно включати його в арсенал тих умінь, якими має оволодіти студент – майбутній вчитель математики (фізики). На основі математичних (фізичних) творів розробляються більш ґрунтовні студентські наукові роботи.

Так, вивчення всіх розділів математичного аналізу пов'язується з його основним об'єктом (функцією) та основним методом її дослідження (граничним переходом). Проблематика кожної теми формується на основі основних глобальних задач теорії функцій, а саме: її конструювання, знаходження значення функції для відповідного значення аргумента, обернена задача (знаходження значення аргумента за значенням функції), вивчення властивостей функції, знаходження функції за її властивостями і, нарешті, використання методів математичного аналізу для розв'язування задач з інших розділів математики і прикладних задач. Серед форм засвоєння теоретичного матеріалу – конкретизація об'єктів дослідження, конкретизація структурних схем навчального матеріалу, систематизація методів розв'язування задач, складання тематичних циклів задач. Контроль і самоконтроль здійснюється через самостійні роботи, серед яких особливе місце посідають математичні твори. Якраз з допомогою них реалізується принцип: “освоювати певний розділ математики через вміння творити у ньому”.

Студентами написано два твори у першому і другому семестрах ОКР “бакалавр” напряму підготовки “математика” з тем: “Монотонні, обмежені та необмежені функції”, “Опуклі функції”. Оскільки студенти ще не вивчали комп'ютерних програм для побудови

графіків, тому нами проведена низка консультацій, на яких, як зразок, запропонована комп'ютерна програма Advanced Grapher, видано методичні рекомендації з описанням принципу роботи, інтерфейсу і основних функцій. На консультаціях демонструвалася презентація уже виконаного математичного твору.

Щоб отримати оцінку “відмінно”, студентам досить було довести не менше 15 теорем. Таких студентів було до 40% (були такі, які формулювали і довели більше 20 теорем). Найчастіше студенти (30%-40%) помилялись при розгляді множення і ділення функцій, а саме: формулювали і “доводили”, наприклад, такі “теореми”: “Добуток двох зростаючих функцій є функція зростаюча”, або ж “Частка від ділення зростаючої функції на спадну є зростаюча функція”. Про відсутність у певної частини студентів (до 10%) будь-яких навичок аналітико-синтетичного мислення у межах шкільного курсу математики свідчить той факт, що ними “доводились” одночасно, наприклад, такі дві “теореми”: “Добуток зростаючої і спадної функції є функція зростаюча” і “Добуток зростаючої і спадної функції є функція спадна”.

Зрозуміло, що в першому семестрі, навіть після проведеної низки консультацій, студентам написання таких ІНДЗ дається складно (“відмінно” – 8,5%, “добре” – 10,5%, “задовільно” – 30%, “незадовільно” – 51%), а в другому семестрі результати покращуються (“відмінно” – 9%, “добре” – 52%, “задовільно” – 34%, “незадовільно” – 5%). Покращення результатів у другому семестрі (більшість впоралася із завданням на “відмінно” та “добре”) свідчить про зацікавлення студентів у навчанні, підвищення їх відповідальності, розвиток творчого мислення, вміння працювати з літературою тощо. Варто зауважити, що у процесі експерименту одним студентом під час роботи над твором була створена програма в середовищі Delphi для дослідження функцій на опуклість та вгнутість. З ним та іншими студентами і була продовжена співпраця у проблемній групі над розробкою електронного посібника і сайту з математичного аналізу “Кома”.

Операційно-діяльнісний компонент НДДС включає проведення захисту ІНДЗ в ігровій формі (1–2 курси), роботу в малих групах над навчальним проектом, проблемних групах. Як приклад, перше ІНДЗ (5% оцінки студента за семестр), яке проводилося нами, можна проектувати у формі брейн-рингу під назвою: “Битва математиків”. Мета заходу: зацікавити студентів математичним аналізом, поглибити і розширити їх знання з диференціального числення функції однієї змінної. Розвивати пізнавальний інтерес, пошукову активність, допитливість, логічне мислення, виховувати активність і самостійність. За місяць до проведення заходу студенти першого курсу об'єднуються в декілька малих груп та отримують завдання для підготовки конкурсів “Домашнє завдання”, “Сторінками історії” та “Поетичний”. Всі завдання тематичні та стосуються теми “Похідна функції однієї змінної”. Результати підготовки домашніх завдань студенти представляли у вигляді мультимедійних презентацій, флеш-анімацій та відеороликів.

Під час проведення математичного заходу була вдало організована групова робота студентів, використовувалися комп'ютерні технології навчання, різні методи та прийоми активізації творчого мислення студентів – першокурсників. Проведення домашніх контрольних робіт у вигляді проектів і їх публічний захист (наприклад, у формі гри) і забезпечує навчальну трансформативність студента, для якого *зміст* теми “Похідна функції однієї змінної” стає *процесом*.

Виконання *курсівих і дипломних робіт* продовжує формувати дослідницьку компетенцію студента в частині відповідей на запитання: “як вибрати напрям (тематику) дослідження?”, “як спілкуватися з науковим керівником?”, “як створити огляд літератури?”, “як вибрати методи дослідження?”, “як вести розрахунки (якщо потрібно)?”, “як тлумачити отримані результати?”, “як самостійно написати курсову чи дипломну роботу?”, “як подати отримані результати дослідження?”, “як написати доповідь чи статтю на основі проведеного дослідження?”. Студент намагається вибрати наукового керівника і за його підтримки орієнтуватися у проблемних питаннях певної науки чи галузі знань, узгоджувати особисту зацікавленість з проблематикою дослідження, навчається спілкуватися з науковим

керівником, в тому числі і електронною поштою, Skype, ICQ, відеоконференціями, соціальними мережами та іншими електронними засобами комунікації. Майбутній учитель набуває навичок користування загальнонауковими, кількісними та якісними методами дослідження, застосовує програмні засоби для кількісної інтерпретації результатів дослідження, створює електронні таблиці, графіки, діаграми, презентації, вчиться писати наукові статті та готувати виступ на захист, продумує і готує відповіді на всеможливі запитання на захисті.

Всі ці компоненти дослідницької компетентності досить складно сформувати у студентів на останньому четвертому курсу ОКР “бакалавр” (якщо у них ще передбачена у навчальному плані можливість написання дипломної роботи), тим більше складно на ОКР “спеціаліст” (якщо у студента є можливість писати дипломну роботу) чи “магістр”. Можливі варіанти вирішення цієї проблеми ми вбачаємо у необхідності написання всіма студентами кваліфікаційних робіт і на освітньому рівні “бакалавр”, і на рівні “спеціаліста” чи “магістра”. Тим більше, що в Додатку 1 до наказу МОНМС України (який виходить щорічно) про Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук звертається увага, що на конкурс “можуть бути представлені відповідно переоформлені курсові, дипломні роботи освітньо-кваліфікаційних рівнів “бакалавр”, “спеціаліст”, “магістр”, якщо вони містять наукову новизну або передбачається впровадження їх результатів у виробництво, навчальний процес”.

Але пропедевтичну роботу з формування саме цих компонентів дослідницької компетентності варто проводити, починаючи з молодших курсів (другого чи третього): ознайомлення студентів з науковою тематикою викладачів кафедр, науковими школами інституту (факультету) (якщо такі є); участь у роботі проблемних наукових груп чи наукових гуртків. Як зазначає М. Хорунжий, лише потужні науково-педагогічні школи, які мають відпрацьовані та перевірені життям методики викладання та дослідження, здатні готувати діяльних фахівців, готових прогнозувати технічні, суспільні, економічні та соціальні процеси в суспільстві і продукувати ефективні пропозиції. Єдність та взаємозалежність наукового та освітнього процесу мають бути визначальними у статусі науково-педагогічної школи [4, с.65].

Студенти можуть брати участь у конкурсах наукових робіт, які проводяться “з метою активізації наукової роботи студентів як найважливішого фактору формування фахівців нового типу, створення у вищих навчальних закладах системи широкого залучення студентів до участі у наукових програмах, проектній, конструкторській та інших формах науково-дослідної діяльності”. За результатами дослідження вони вчать писати наукові статті, тези та подавати їх у редакції збірників наукових праць, журнали, конференції. Як показує практика функціонування проблемних груп, студенти з великим ентузіазмом приймають участь у наукових дослідженнях викладачів.

Висновки. Для проектування НДД студента є багато варіантів, це залежить від матеріально-технічної бази ВНЗ, від досвіду і кваліфікації викладачів. Умови, створені для успішного формування прийомів НДД сприяють засвоєнню нових предметних знань, нових ідей, допомагають здійснювати повторення, містять в собі творчу роботу. Студенти більш усвідомлено вивчають матеріал, здійснюють самоконтроль, з цікавістю виконують запропоновані завдання, ставлять власні проблемні завдання, відкрито висловлюють свої ідеї, пробують різні шляхи вирішення проблем. Таким чином, разом із засвоєнням предметного матеріалу, вони, в процесі навчання тієї або іншої дисципліни, здобувають уміння навчально-дослідницької діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Завьялов А. М. Модернизация подготовки студентов к научной деятельности / А. М. Завьялов, М. А. Федорова // Высшее образование в России. – 2011. – № 1. – С. 34-41.
2. Куряченко Т. П. Организация развития приемов поисково-исследовательской деятельности в процессе обучения студентов основам математического анализа / Т. П. Куряченко // Омский научный вестник. – Омск: Изд-во ОмГТУ, 2006. – №6. – С. 278-281.

3. П'ятницька-Позднякова І. С. Організація навчально-дослідницької діяльності студентів у вищій школі / І. С. П'ятницька-Позднякова // Педагогічні науки. – №11. – 2002. – С.96-101.
4. Хорунжий М. Науково-педагогічні школи як головний критерій оцінки інтелектуального потенціалу та суспільного визнання сучасних університетів / М. Хорунжий // Вища школа. – 2011. – №9. – С.61-71.

Антонюк Л.В.

**УЧЕБНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КАК КОМПОНЕНТ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО СТАНОВЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКОГО
НАПРАВЛЕНИЯ ПОДГОТОВКИ**

Актуальность материала, изложенного в статье, обусловлена необходимостью внедрения в учебный процесс принципа “учение через исследование” как основания фундаментального образования будущего учителя математики и физики. Показано возможность проектирования учебно-исследовательской деятельности студентов педагогического вуза и предложено авторский подход к реализации внедрения её в учебный процесс при изучении математических дисциплин на младших курсах.

Ключевые слова: учебно-исследовательская деятельность студентов, проектирование, математические сочинения, индивидуальная учебно-исследовательская работа, проекты.

Antoniuk L.V.

**EDUCATIONAL RESEARCH AS A COMPONENT OF PROFESSIONAL FORMATION
OF STUDENTS PHYSICS AND MATHEMATICS TRAINING**

The relevance of the material set out in the article, due to the need to implement the learning process of the principle of “learning through research” as the basis of fundamental education of future teachers of mathematics and physics. The possibility of designing teaching and research activities of students of pedagogical universities and proposed architectural approach to implementing its introduction in the educational process in the study of mathematical sciences at the junior courses.

Key words: teaching and research activities of students, design, math works, individual teaching and research work and projects.

УДК [378.011.3-051:811]:004

Бедевельська М.В.

**КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Статтю присвячено розгляду проблеми зміни наявної освітньої парадигми підготовки майбутніх фахівців, зокрема майбутніх учителів іноземних мов. Розглянуто яким чином для них реалізується компетентнісний підхід.

Ключові слова: компетентнісний підхід, підготовка майбутніх учителів англійської мови, реалізація компетентнісного підходу.

Постановка проблеми. Зміна освітньої парадигми нашого суспільства зумовлює необхідність введення поняття компетентності й компетентнісного підходу, відповідно до якого змінюється сукупності переконань, цінностей учасників навчально-виховного процесу, технічних засобів організації навчального процесу тощо. Такі перетворення стосуються і майбутніх учителів іноземної мови, підготовка яких згідно компетентнісного підходу вимагає формування у них високого рівня готовності студентів до професійно-педагогічної діяльності, яка забезпечується сукупністю ключових, загальних і спеціальних компетенцій, професійної компетентності, творчих, дослідницьких здібностей, високого рівня